

Haris Vlavianos

Večer bez idile

Johnu Ashberyu

I

Pažljivo promotri
stvari oko sebe
(cvijeće, knjige, fotografije).
Promatraj ih
dok polagano lebde
u svojoj nadnaravnoj nevinosti.

Nisi siguran da postojе;
no ipak trebaš nastaviti
promatrati ih
ovo vrijeme što ti je još preostalo.
„To je već pitanje vjere.“

Kada se bliski nam kišoviti kraj,
neki određeni prizor,
pretvara u novu misao?
Kada jedan poznati zvuk
(vesala što na dvoje rasijećaju rijeku)
u umu nam stvara neku stranu melodiju?

Netko pali svjetlo.
Netko se boji mraka,
uzdaha jesenjeg lišća –
zrcalnih igara sjećanja.

Što god nestaje
u nama je sačuvano
kao ono što nestaje.

Krizanteme što ih držiš u rukama
nisu krizanteme što u rukama držiš –
već prah.
Riječi koje pokušavaju otkriti smisao
ove unaprijed određene geste.

Nužne, ali uzaludne.

II

Jedna druga strijela uvijek slijedi Zenonovu strijelu:
ona što ju probija i na dvoje lomi.

Tako se svatko gasi sâm u svom časnom biću
Dok dan polako, odsutno, teče prema svom kraju.

Zatvorit ćeš oči
i počet ćeš snivati svoje egzotično utočište:

mjesto gdje neki novi, dragocjeni život
poput blaga te čeka.

Možeš li primiti takav dar?
Toliku velikodušnost?

Njeno je ime još uvijek zapisano u vjetru.

Maštanja u kolovozu

Za Calvin

I

Ako čovjek u svojim četrdesetima
još uvijek slika more i žalost,
ako mu se u mislima ogleda
sunce još snažnije,
još jasnije od stvarnoga sunca,
ako riječ „*Amorg*“¹ ne predstavlja tek
lik jedne prolazne mladenačke uspomene,
tada između nadahnuta stiha
i stiha iz nužde
živi istinska praznina.

II

*Prolozi su iscrpljeni.
Ne mogu zauvijek nadomještati temu.
Trebalo se odlučiti ako može
suzdržati se od ove apsolutne ideje
čak i ako više ne vjeruje u njezinu snagu.
Jer to je već pitanje vjere.*

III

Naizmjenične metamorfoze raja.
Oko mu pokušava dokučiti misterij ljepote

¹ *Amorg*, otok u otočju Kiklada.

dok se u daljini polako – polako nazire Del.
Ljeto se čini poput vječnosti.
Stihovi mu ispunjaju dušu
dok se licem okreće prema suncu.

(U času kad se mašta
oslobođena osjećaja beskonačne praznine
diže visoko u nebesa.)

IV

Na horizontu nema jarbola
što raspolavlja na dvoje svoja jedra.
Slika drveta čija krošnja mete zemlju
granama što njišu se na vjetru
nije dio današnjega prizora;
već starica što na koljenima po uzbrdici puže
čvrsto stežući u rukama Njezin kip.

V

Muškarac sam korača po žalu.
Pjevni šapat valova još uvijek mu miluje dušu
i voda što pjesmom uspavljuje hrđ.
Priroda oko njega
(tamarisi, ribarice trošne, obluci)
sjaji nekim sjetnim, netaknutim sjajem.
Ako treba umrijeti,
neka to bude ovdje,
na ovome mjestu gdje je postojao.
Makar i na tren –
sada.

Jesenji refren

Kada padne i posljednji list
vratit ćemo se opet na poznato nam domaće tlo,
na ovo nam svetište drago
što ga je iscrpljeno tijelo napustilo nedovršeno
zbog potrebe jedne neizbježne spoznaje.

Teško je, gotovo nemoguće
odabrati čak i pridjev
koji bi dao smisao
ovoj pustojoj hladnoći,
ovom bezrazložnom očaju,
što polako se, no sigurno širi,
pustošeći i najskrovitije kutke tvoga života.
Možda bi čak i jednostavna,
prirodna gesta bila prvi korak –
početak jednog novog pokušaja.
Ako ne sada, ako ne danas,
onda zasigurno sutra.

Nedostatak mašte?
Zacijelo je potrebna i ona
da se postavi scena
onako kako nalažu upute na papiru.
Kamena kuća mora biti čvrsta.
Trijem u prednjoj sobi
(tvoja skupocjena, neprocjenjiva prošlost), pogotovo.
I trošni dovratnik sa sirenom.
I smokva u vrtu, i oleandri,
pa i suhozid, sve to mora ostati.
Sve.
Da pokaže se ruina, raspuklina, pustoš.
Da cijeliti se počne pokušaj, neuspjeh, djelo.

Jesenji vjetar
što ovim je riječima podario život
brišući svojom silinom njihov nadnaravni sjaj
dobro poznaje tajnu što je one kriju.
Čak i ti
što saginješ se da sa stube pokupiš suhi list.
List stvarnosti.
Čudesnu pjesmu istine.

Hotel Insomnia

noć
i puna mjesečina proturječja
sjaji nad kupolom tvoga mozga

razmišljaš kako ćeš promijeniti ulogu
i napokon strgnuti masku boli

jučer
zaveden snagom svojih osjećaja napisao si:

*samo ljubav kao patnja ima smisla
svaku večer duhu je potrebna neka maska
- tako traži njegov nježni stid*

danas
pod ovim predvidljivim nebom
želiš zamišljati
da avenija što ti se pod nogama pruža
nekamo vodi –
do nekog konačnog odgovora na pitanje
do nekog sažetka što će ti dozvoliti da zadivljen staneš
pred unaprijed određenim ciljem povijesti

tvoje povijesti –

pred čijim dramatičnim prizorima
želiš prepoznati mig odobrenja
sigurnu nagradu

svjetlost je zasljepljujuća
„svjetlost je uvijek zasljepljujuća“

sada je prekasno
za prelistavanje trenutka

- život nije pokušaj

nitko više nema volje za čitanjem
pa čak ni ti (neka riječi govore)
kad iscrpljen osjećajima
proteklih sati
podižeš slušalicu:

„dupli espresso“

(kao i uvijek
- najbolji hipnotik)

S novogrčkog prevela Koraljka Crnković